

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

**Голові Державної судової
адміністрації України
Олексію САЛЬНІКОВУ**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод

людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Зінківського районного суду Полтавської області (далі – Суд).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Під час здійснення 11 квітня 2023 року відвідування Суду як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму групою НППМ встановлено, що у порушення вимог пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН), та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у будівлі Суду відсутні камери для тримання підсудних (засуджених) та приміщення конвою.

Така ситуація призводить до того, що підсудні (засуджені) вимушені знаходитись весь час у кабіні із спеціального захисного скла у залі судових засідань для розгляду кримінальних справ або у спеціальних конвойних автомобілях до початку судового засідання та під час судового засідання, яке може тривати по декілька годин.

У цей час, підсудні (засуджені) позбавлені доступу до питної води та туалету.

У приміщенні Суду відсутній спеціальний санвузол для підсудних (засуджених), що передбачено пунктом 6.5.2 ДБН. З цієї причини останні під наглядом працівників конвою вимушені користуватися загальним санвузлом, який розміщений у коридорі та передбачений для працівників і відвідувачів, що також впливає на забезпечення безпеки у Суді.

У порушення вимог пункту 6.5 ДБН у приміщенні Суду відсутні кімната для роботи адвоката з підсудними (засудженими). Таке спілкування відбувається у залі судового засідання для розгляду кримінальних справ, чим не забезпечується його конфіденційність.

Окрім цього, відповідно вимог пункту 6.4.5 ДБН відсутнє приміщення для ознайомлення громадян з матеріалами справи. З цієї причини ознайомлення відбувається у приміщенні канцелярії, до якого не мають доступ підсудні (засуджені), які тримаються під вартою, що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), санітарний вузол в приміщенні Суду не пристосовані для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати.

У порушення вимог пункту 13 Інструкції у приміщенні Суду відсутній ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу до залу судових засідань для розгляду кримінальних справ, який розміщений на третьому поверсі адміністративної будівлі, у зв'язку з чим підсудні (засуджені), конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами та сходами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю працівників Суду, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно статті 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19, Державна судова адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема щодо:

1.1. Обладнання будівлі Суду камерами для підсудних відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН та пунктів 9, 10, 12 Інструкції для забезпечення роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою;

1.2. Обладнання будівлі Суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН;

1.3. Обладнання будівлі Суду спеціальним санвузлом для підсудних відповідно до норм пункту 6.5.2 ДБН;

1.4. Створення умов для відвідування Зіньківського районного суду Полтавської області для маломобільних груп населення відповідно до вимог пункту 6.1.5 ДБН Інклюзивність;

1.5. Забезпечення ізольованого маршруту конвоювання підсудних (засуджених) від місця утримування підсудних (засуджених) до зали судових засідань відповідно до пункту 13 Інструкції.

2. Вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законодавством відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт за результатами відвідування Зіньківського районного суду Полтавської області на 17 арк.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Потапович П. (050)-967-95-51

